

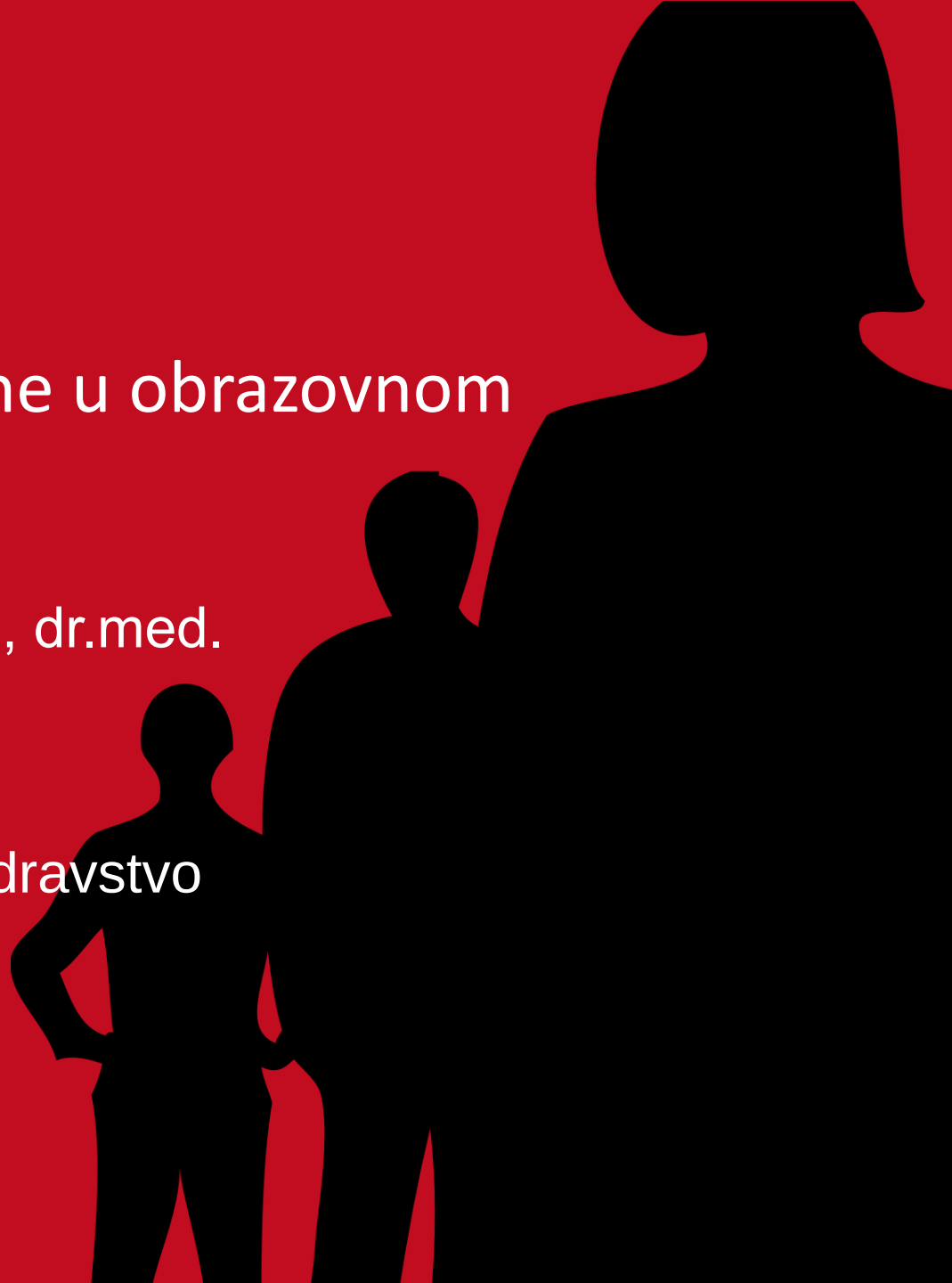

Uloga školske medicine u obrazovnom sustavu

Dr.sc. Ivana Pavić Šimetin, dr.med.
spec. školske medicine
zamjenica ravnatelja

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

21.02.2017., Opatija

Školska dob i adolescencija:

Relativno zdravlje

Veliki rizici za zdravlja

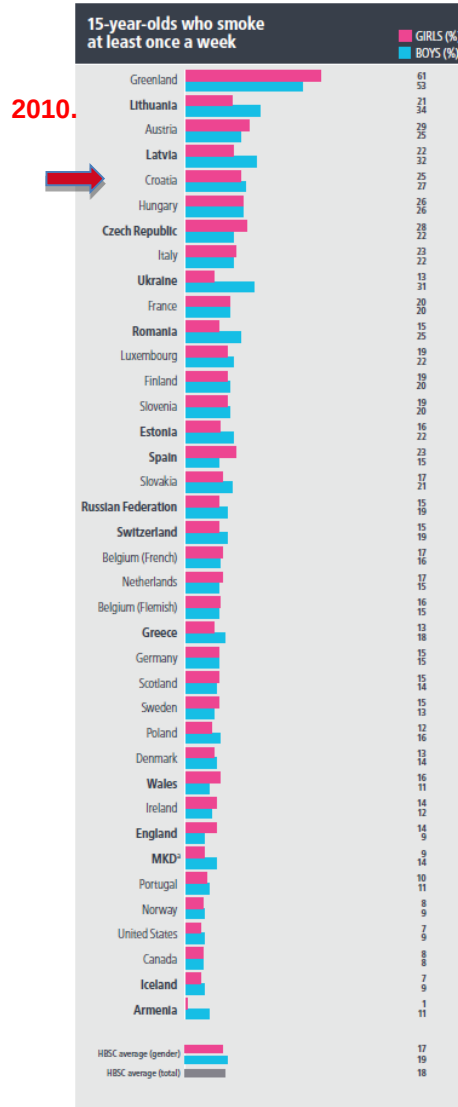
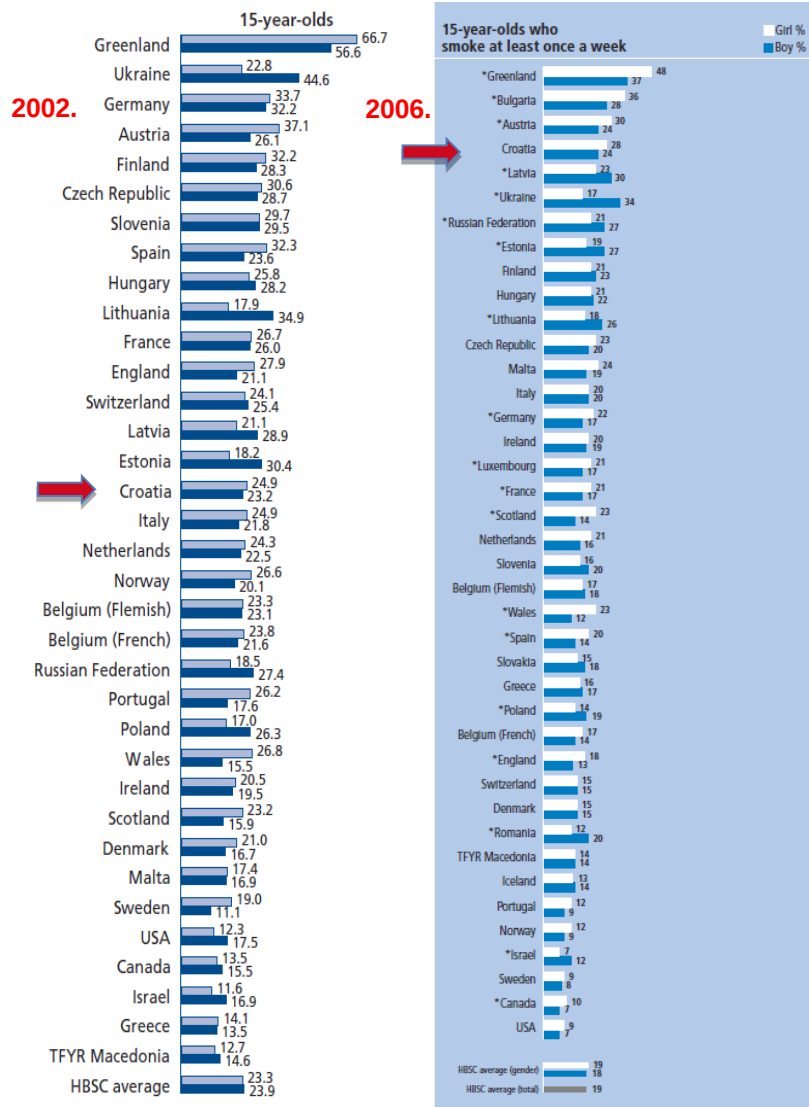
- Nedovoljna tjelesna aktivnost i nepravilna prehrana
- Rizična ponašanja (alkohol, pušenje, ovisnosti, nasilje, rizični spolni odnosi)
- Problemi mentalnog zdravlja
- Stradavanje u cestovnom prometu
- Nedovoljan obuhvat cijepljenja.

Investing in children: the European child and adolescent health strategy 2015–2020, Svjetska zdravstvena organizacija

Pušenje duhana najmanje jednom tjedno

2014.

15-year-olds who smoke at least once a week		
HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Greenland	51	53
Bulgaria	21	30
Croatia	25	21
Italy	20	22
Hungary	20	21
France	18	20
Romania	20	17
Slovakia	16	18
Lithuania	20	12
Luxembourg	13	18
Poland	15	15
Austria	15	14
Greece	16	13
Latvia	15	13
Germany	13	15
Czech Republic	11	16
Finland	15	11
Slovenia	15	12
Russian Federation	17	10
Belgium (French)	12	11
Estonia	13	11
Malta	11	12
Ukraine	15	9
Israel	17	6
Netherlands	11	11
Portugal	12	10
Belgium (Flemish)	10	10
Scotland	11	10
Switzerland	11	9
MKD*	11	9
Spain	8	10
Ireland	8	8
Denmark	7	8
Wales	7	9
Republic of Moldova	9	6
England	6	8
Sweden	6	7
Canada	5	5
Albania	8	1
Norway	5	3
Iceland	3	3
Armenia	5	1

* indicates a significant gender difference (at p<0.05). No data available for Turkey

Note: Indicates significant gender difference (at p<0.05). No data for Turkey
Zero values correspond to less than 0.5%

HZJZ

HRVATSKO ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVLJE

Pijenje alkohola najmanje jednom tjedno

11-year-olds who drink alcohol at least once a week			15-year-olds who drink alcohol at least once a week			15-year-olds who drink alcohol at least once a week		
HBS C REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)	HBS C REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)	HBS C REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Armenia	16	6	Bulgaria	20	13	Malta	32	26
Israel	15	5	Romania	17	9	Bulgaria	32	17
Republic of Moldova	11	6	Albania	16	9	Italy	32	18
Romania	12	5	Croatia	15	8	Croatia	33	13
Bulgaria	9	4	Israel	15	7	Hungary	29	18
Croatia	8	4	Greece	15	6	Greece	29	18
Albania	7	3	Italy	13	8	Israel	29	11
Italy	7	3	Republic of Moldova	13	7	Romania	30	10
Slovenia	6	4	Hungary	11	7	Republic of Moldova	24	13
Hungary	6	3	Armenia	13	4	Czech Republic	20	14
Czech Republic	5	4	Slovenia	10	4	Albania	23	10
Austria	4	4	Czech Republic	9	5	Austria	23	11
Lithuania	5	2	Russian Federation	7	6	Denmark	20	12
Poland	4	2	Slovakia	8	4	Netherlands	18	13
MKDa	5	1	Wales	7	5	Slovakia	19	11
Russian Federation	3	3	Malta	8	4	Belgium (Flemish)	18	11
Portugal	3	3	Lithuania	9	3	Slovenia	18	11
Luxembourg	4	1	Poland	6	4	Germany	19	8
France	4	1	France	7	3	Ukraine	18	10
Canada	3	1	Austria	7	3	MKDa	18	9
Greece	3	1	MKDa	7	2	Scotland	16	11
Belgium (French)	3	1	Luxembourg	6	4	Wales	14	12
Wales	3	1	Canada	5	3	Belgium (French)	17	9
Slovakia	3	1	Belgium (French)	5	3	France	16	8
Malta	3	1	Germany	4	3	Luxembourg	14	9
England	2	1	Portugal	4	3	Armenia	18	7
Greenland	2	1	England	5	3	England	12	10
Estonia	3	1	Scotland	3	3	Poland	13	9
Iceland	2	1	Finland	5	2	Lithuania	13	6
Latvia	2	1	Latvia	4	2	Canada	12	8
Switzerland	2	1	Switzerland	4	2	Estonia	12	7
Germany	2	0	Estonia	4	2	Spain	11	8
Scotland	2	1	Belgium (Flemish)	3	2	Switzerland	11	6
Belgium (Flemish)	2	0	Greenland	3	2	Russian Federation	12	6
Sweden	1	1	Sweden	3	1	Portugal	11	4
Netherlands	1	1	Denmark	3	2	Latvia	10	4
Ireland	1	1	Spain	2	2	Greenland	11	2
Spain	1	0	Netherlands	3	1	Finland	8	4
Denmark	1	0	Ireland	2	2	Sweden	5	4
Norway	1	0	Iceland	2	1	Ireland	6	4
			Norway	1	0	Norway	3	4
						Iceland	3	2

Zlostavljeni e-porukama najmanje dvaput unazad nekoliko mjeseci

indicates a significant gender difference

Risk behaviours. Being bullied and bullying others: cyberbullying

11-year-olds who have been cyberbullied by messages at least two or three times a month

HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
1 Russian Federation	8	11
2 Greenland	12	6
3 Lithuania	9	8
4 Bulgaria	8	6
5 Ukraine	7	6
6 Latvia	7	6
7 Israel	8	3
8 Estonia	7	5
9 Republic of Moldova	5	4
10 Scotland	4	4
11 Spain	5	3
12 Romania	5	3
13 Croatia	5	3
14 Albania	5	2
15 Wales	3	3
16 Belgium (French)	4	2
17 Slovakia	4	2
18 Slovenia	4	2
19 Switzerland	2	4
20 MKDa	4	1
21 Luxembourg	3	3
22 Poland	3	3
23 Canada	2	3
24 Malta	3	2
25 Portugal	2	2
26 Denmark	2	3
27 Italy	2	2
28 Hungary	3	2
29 Iceland	3	2
30 Finland	1	3
31 Ireland	1	3
32 Norway	1	2
33 Czech Republic	2	1
34 Austria	2	2
35 England	1	3
36 Belgium (Flemish)	2	1
37 France	2	2
38 Netherlands	1	2
39 Armenia	1	1
40 Germany	1	1
41 Sweden	1	1
42 Greece	1	0

13-year-olds who have been cyberbullied by messages at least two or three times a month

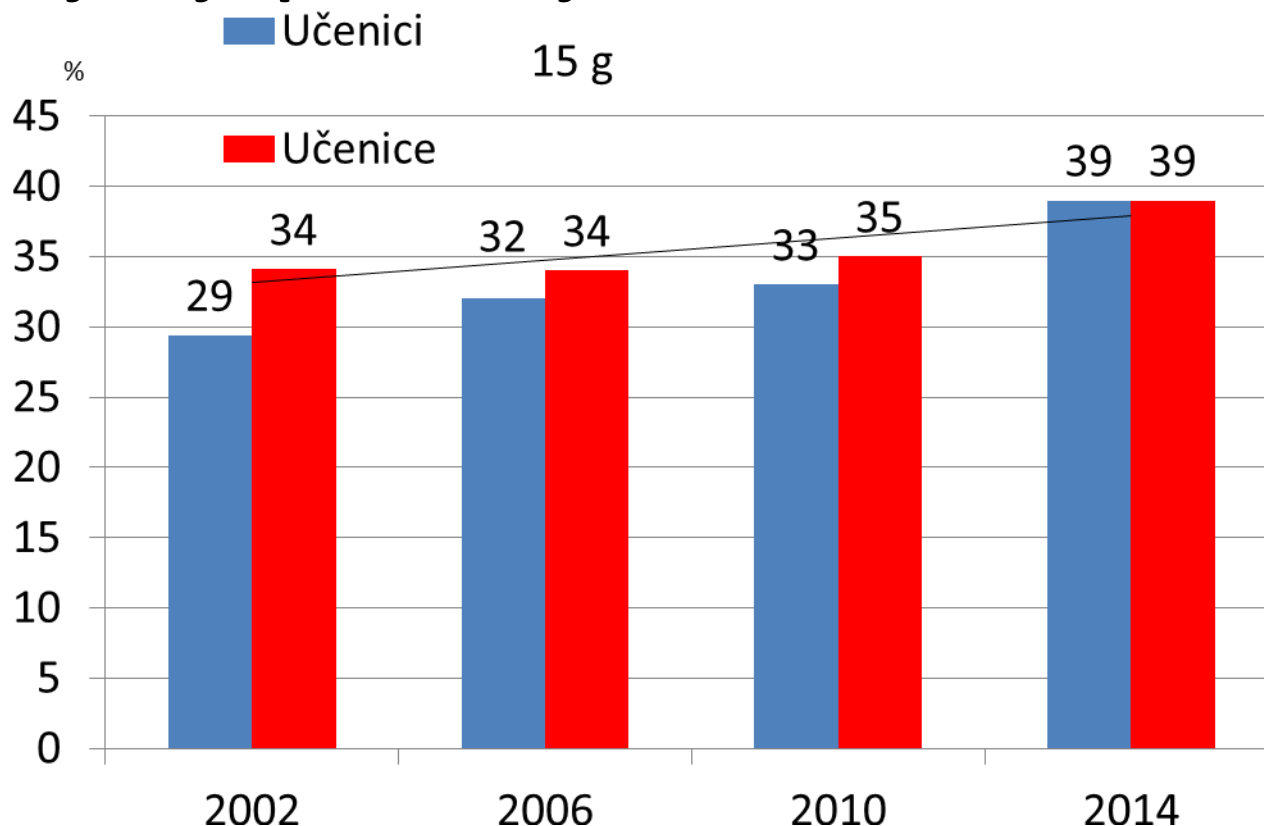
HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Greenland	8	11
Lithuania	8	8
Russian Federation	8	6
Bulgaria	7	6
Scotland	3	9
Latvia	5	5
Spain	6	3
Estonia	5	4
Israel	6	3
Croatia	5	3
Poland	4	5
Ukraine	4	4
Wales	3	5
Slovenia	4	3
Canada	2	5
Belgium (French)	2	5
Iceland	3	3
Hungary	3	4
Ireland	3	3
Malta	1	5
Romania	3	3
Slovakia	4	2
Denmark	2	3
Portugal	3	3
Republic of Moldova	3	2
Austria	3	2
England	1	4
Luxembourg	2	3
Sweden	1	4
Belgium (Flemish)	2	3
Netherlands	1	4
Germany	2	3
Norway	3	2
Italy	2	3
Finland	2	3
MKDa	3	2
Switzerland	2	3
France	1	2
Albania	2	1
Greece	2	1
Czech Republic	1	1
Armenia	2	1

15-year-olds who have been cyberbullied by messages at least two or three times a month

HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Greenland	12	9
Lithuania	7	4
Russian Federation	7	5
Wales	3	6
Israel	7	2
Canada	3	6
Bulgaria	5	3
Croatia	4	4
Republic of Moldova	5	3
Scotland	3	4
Latvia	5	3
Ireland	2	4
England	3	4
Ukraine	4	3
Luxembourg	3	4
Spain	5	2
Slovakia	4	2
Belgium (French)	3	3
Malta	4	3
Hungary	3	3
Portugal	3	3
Slovenia	2	3
Poland	3	2
Switzerland	2	2
Estonia	3	2
Romania	3	2
Norway	1	3
Belgium (Flemish)	1	4
Finland	2	2
Iceland	2	2
Denmark	2	2
Austria	2	2
Germany	1	3
France	1	3
Albania	3	1
Sweden	1	2
Czech Republic	1	3
MKDa	2	1
Italy	1	2
Armenia	2	1
Netherlands	1	1
Greece	1	1

Osjećaj opterećenja školom

RH u donjoj polovici ljestvice zemalja uključenih u istraživanje.
Naši učenici gotovo izjednačeni s prosjekom HBSC zemalja.
Naše učenice i do 10% manje opterećene od prosjeka.

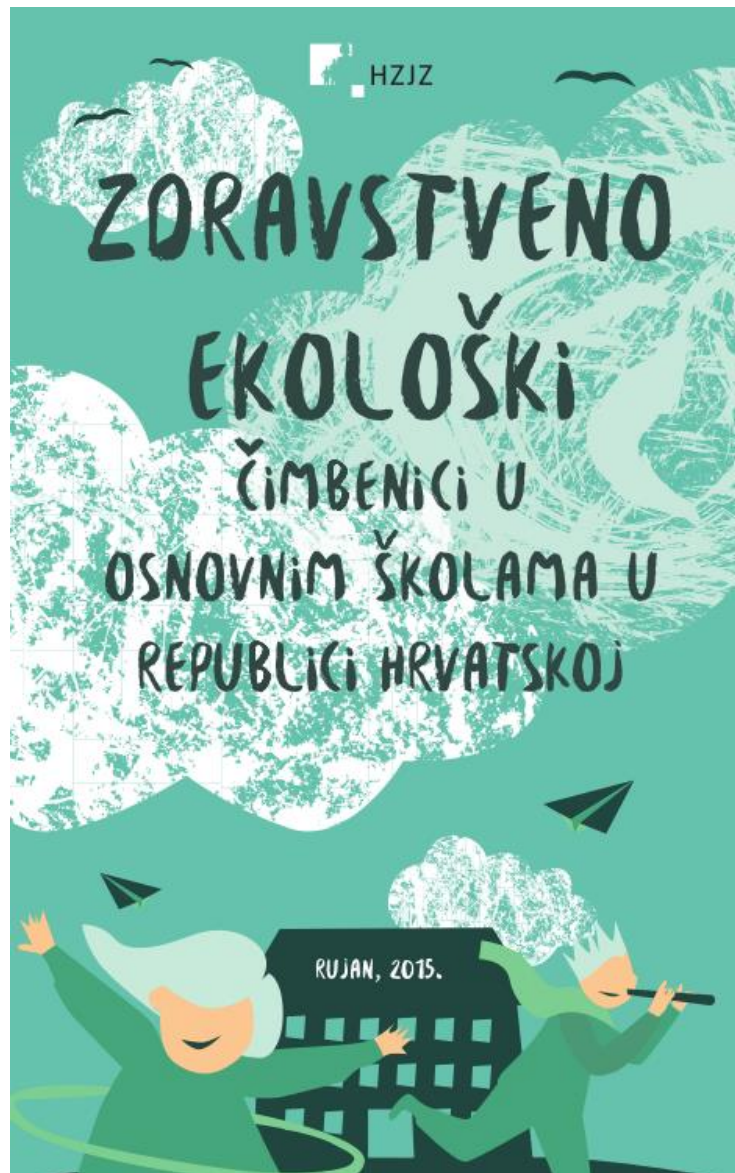

Učenici koji jako vole školu!

11-year-olds who like school a lot		
HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Albania	74	85
Armenia	68	84
MKDa	65	73
Romania	57	65
Austria	58	62
Lithuania	54	61
Germany	51	60
Republic of Moldova	49	62
Ukraine	48	58
Iceland	46	53
Norway	48	50
Spain	44	54
England	48	50
Malta	44	54
Greenland	49	47
Bulgaria	43	53
Netherlands	42	51
Wales	42	48
France	35	50
Poland	37	45
Sweden	36	45
Denmark	44	37
Ireland	29	45
Latvia	33	43
Scotland	28	45
Belgium (Flemish)	30	42
Russian Federation	33	37
Israel	29	41
Greece	32	38
Hungary	28	39
Canada	30	37
Luxembourg	26	34
Slovenia	24	34
Portugal	25	32
Slovakia	22	33
Switzerland	24	30
Italy	17	26
Belgium (French)	16	25
Croatia	15	20
Czech Republic	12	21
Finland	12	20
Estonia	14	17

13-year-olds who like school a lot		
HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Albania	57	66
Armenia	51	68
Poland	38	51
Norway	43	46
MKDa	38	47
Republic of Moldova	37	47
Iceland	41	43
Ukraine	39	45
Netherlands	36	40
Romania	35	40
Lithuania	32	37
Ireland	29	38
Israel	26	36
Latvia	29	33
Denmark	32	28
Greenland	30	29
Sweden	29	28
Bulgaria	29	29
Austria	25	31
Canada	26	29
Belgium (Flemish)	26	28
Germany	26	27
England	25	26
Russian Federation	21	26
Malta	22	23
Spain	20	23
Luxembourg	20	22
Hungary	17	25
Wales	22	20
Scotland	20	20
France	17	23
Switzerland	16	17
Slovakia	12	19
Slovenia	12	18
Portugal	13	15
Czech Republic	13	15
Belgium (French)	10	14
Finland	11	14
Greece	10	13
Italy	7	10
Croatia	7	8
Estonia	7	6

15-year-olds who like school a lot		
HBSC REGION	BOYS (%)	GIRLS (%)
Armenia	48	68
Slovenia	49	47
Albania	43	49
MKDa	43	47
Iceland	45	44
Ukraine	33	40
Norway	36	35
Hungary	28	41
Lithuania	33	35
Austria	36	32
Israel	29	37
Romania	25	40
Republic of Moldova	31	31
Poland	28	30
Bulgaria	29	27
Greenland	27	26
Netherlands	25	25
Latvia	23	27
Malta	26	22
Russian Federation	23	22
Denmark	21	23
France	20	23
Ireland	20	22
Canada	20	20
England	22	16
Sweden	21	17
Germany	19	18
Belgium (Flemish)	16	16
Wales	15	16
Switzerland	13	17
Spain	13	17
Slovakia	12	17
Portugal	14	11
Scotland	14	11
Czech Republic	10	13
Luxembourg	10	12
Finland	9	13
Croatia	9	9
Italy	8	10
Estonia	10	6
Greece	5	8
Belgium (French)	4	6

Najviše školskih zgrada staro je od 31 do 50 godina.

48,65 % promatranih osnovnih škola ima **učionice u podrumima** gdje se održava nastava.

0,69 % ima **prostor za konzumiranje duhanskih proizvoda**. Treba imati na umu da zakonska regulativa strogo zabranjuje takve prostorije.

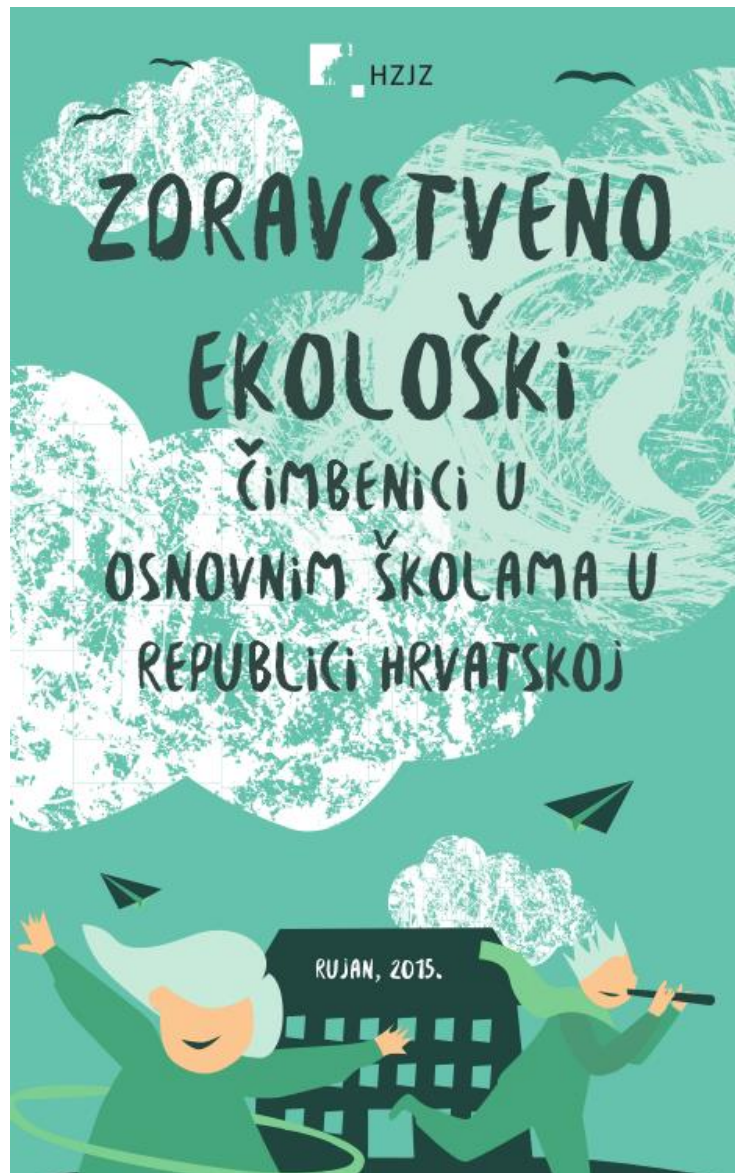
U 60 % škola bilo je **curenja vode ili poplavljanja** u proteklih 12 mjeseci.

Vidljivi **tragovi plijesni** unutar 52 % škola.

60 % spojeno je na sustav javne odvodnje, dok skoro **40 % škola ima septičke jame**.

Sapun je konstantno dostupan u 88 % škola,

WC papir dostupan u 89 % škola.

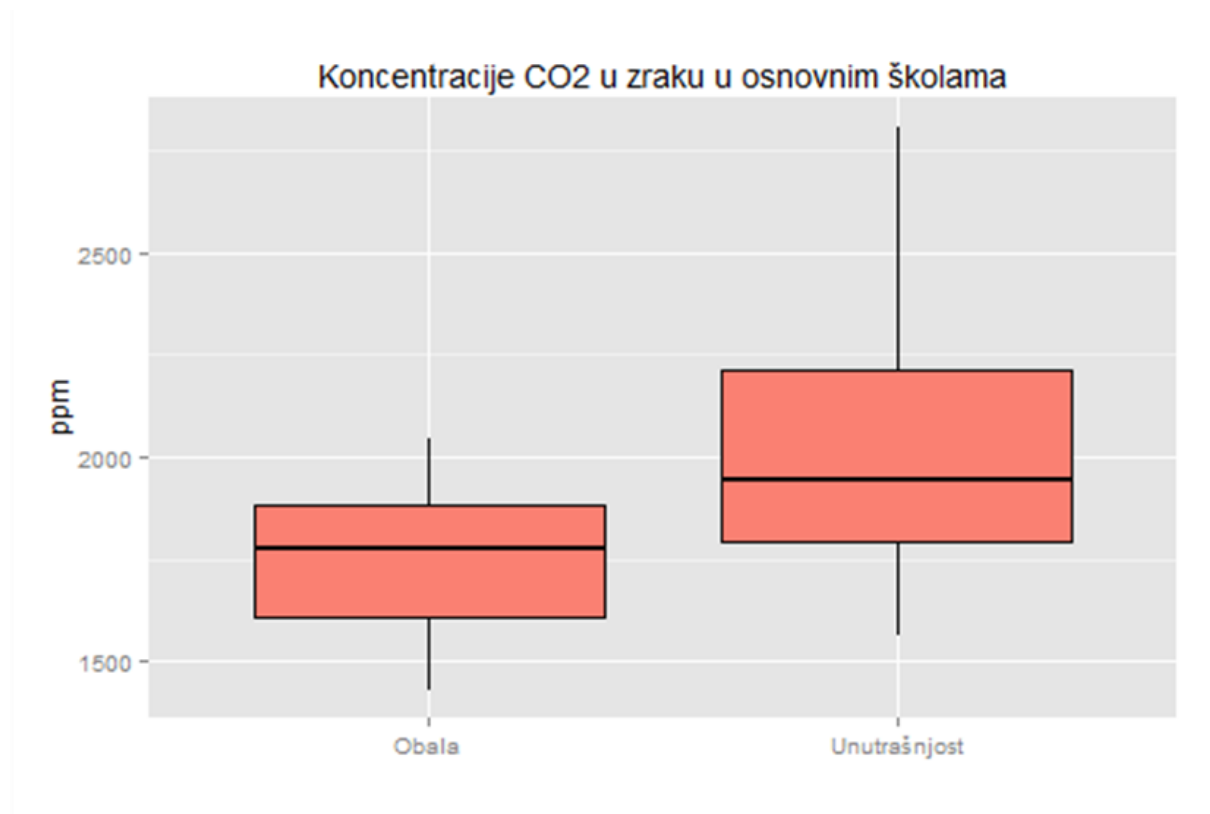
Promatrane škole spojene su na sustav javne vodoopskrbe, no **u 12 % škola ne provodi se redovita zdravstvena kontrola vode za piće.**

Veliki broj promatranih škola prostorno je smješteno **u blizini velikih onečišćivača zraka** (industrija 20,27 %, gusti promet 20,61 %, benzinske crpke 4,73 %, parkirališta 36,49 % i sl.).

U pojedinim učionicama vrijednosti **benzena** prelazile su $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Koncentracije **formaldehida** bile su u okviru preporuka Svjetske zdravstvene organizacije, ali su **prelazile francuske i nizozemske** preporučene vrijednosti od $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Izmjerene koncentracije **dušikovog dioksida** bile su u skladu s preporukama, ali su vidljive **veće koncentracije u školama koje se nalaze u blizini onečišćivača u vanjskom prostoru** (blizina prometa, industrije i sl.).

Organizacija zdravstvene zaštite

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se kroz djelatnosti:

- opće / obiteljske medicine
- zdravstvene zaštite predškolske djece
- **preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata.**

(Zakon o zdravstvenoj zaštiti, članak 26.)

Školska i sveučilišna medicina:

Sistematski pregledi –

Drugi pregledi –

Zdravstveni odgoj –

Savjetovališni rad –

Skrb o školovanju djece sa zdravstvenim teškoćama i teškoćama u razvoju –

Cijepljenje –

Plan i program mjera zdravstvene zaštite

Školska i sveučilišna medicina:

157 timova, cca 4000 učenika i studenata po timu

Sistematski pregledi - 190 000 pregleda godišnje

Drugi pregledi - 338 000 pregleda godišnje

Zdravstveni odgoj - 240 000 obuhvaćenih godišnje

Savjetovališni rad - 110 000 obuhvaćenih godišnje

Skrb o školovanju djece sa zdravstvenim teškoćama i teškoćama u razvoju – ukupno 26000 djece vještačene u sustavu prosvjete + 13000 vještačene u sustavu socijalne skrbi

Cijepljenje – 360 000 doza godišnje

Plan i program mjera zdravstvene zaštite

Uloga školske medicine u obrazovnom sustavu

(Plan i program mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja NN br.: 126/06):

1.8.6.2. Konzultacije s profesorima i stručnim suradnicima škole

Provodi se kao dio svakog sistematskog i drugog preventivnog pregleda u svrhu praćenja i zdravstvenog nadzora svih učenika.

1.8.8.3. Zdravstveni odgoj za radnike škole

Rad na stručnoj izobrazbi prosvjetnih djelatnika u svrhu unapređivanja rješavanja specifične zdravstvene problematike. Obvezno sudjelovanje na Nastavničkom vijeću jednom godišnje. Izvršitelji: nadležni tim školske medicine (samostalno i medicinska sestra).

Uloga školske medicine u obrazovnom sustavu – kontinuitet skrbi o učenicima s teškoćama:

Sistematski pregled

Primjereni oblik školovanja (stručno povjerenstvo škole / povjerenstvo Ureda državne uprave)

Školovanje kod kuće

Potvrda nadležnog školskog liječnika za upis u srednju školu

Prilagodba ispita državne mature za učenike s teškoćama.

Uloga školske medicine:

Početa – sistematski pregled za upis u 1. razred osnovne škole

Utvrđivanje psihofizičke spremnosti za školu:

- redoviti upis u osnovnu školu
- prijevremeni upis djeteta u prvi razred osnovne škole
- odgoda upisa u prvi razred osnovne škole
- primjereni program osnovnog obrazovanja za učenike s teškoćama u razvoju.

Stručno povjerenstvo škole i ureda državne uprave – školski liječnik član

Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnih povjerenstava

Uloga školske medicine:

Završetak osnovne škole – 8. razred osnovne škole:

Sistematski pregled

Potvrda nadležnog školskog liječnika za upis u srednju školu:

- zdravstveni zahtjevi
- ostvarivanje dodatnoga boda za kandidate sa zdravstvenim teškoćama
- zasebnim ljestvicama poretka za kandidate s teškoćama u razvoju.

(Jedinstveni popis zdravstvenih zahtjeva srednjoškolskih obrazovnih programa u svrhu upisa u i. razred srednje škole)

Cijepljenje

Edukacija roditelja – roditeljski sastanak na početku 8. razreda!

MZO pružilo podršku Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo u provođenju kampanje za HPV vakcinu (28.01.2016. Klasa: 053-01/16-01/00004, URBROJ: 533-25-16-0002)

Obavijest za roditelje na roditeljskim sastancima :

Molimo razrednike prvih razreda srednjih škola da pročitaju na prvom roditeljskom sastanku

OBAVIJEST ZA RODITELJE

Želimo vas obavijestiti da je odlukom ministra od 01. rujna 2015. u program imunizacije uvršteno neobavezno preporučljivo cijepljenje protiv HPV infekcije kod dječaka i djevojčica u prvim razredima srednje škole.

Vaša se djeca **po prvi puta** od ove školske godine mogu cijepiti protiv HPV-a i to **besplatno i dobrovoljno**.

Cijepljenje protiv HPV infekcije djevojčica, djevojaka, dječaka i mladića preporučljivo je radi smanjenja rizika od HPV infekcije i razvoja karcinoma. Cijepljenje je besplatno za djevojke i mladiće u prvom razredu srednje škole, te za djevojke i mladiće iste dobi neovisno o tome pohađaju li gimnaziju/srednju školu. Cijepljenje ne uklanja rizik, već ga smanjuje, tako da preporuke o preventivnim ginekološkim pregledima jednako vrijede za cijepljene i necijepljene djevojke i žene.

Detaljne informacije o samom cjepljivanju kao i informirani pristanak dobit ćete naknadno u pisanom obliku po svojoj djeci.

Učenice i učenici se po prvi puta ove školske godine mogu cijepiti protiv HPV-a i to besplatno i dobrovoljno u cijeloj republici Hrvatskoj. Do sada je besplatno cijepljenje bilo moguće samo u nekim gradovima i općinama.

1. Što je HPV?

Humani papilomavirusi (HPV) su virusi koji uzrokuju raka cerviksa i abnormalan rast tkiva. Postoji više od 100 tipova ljudskih papilomavirusa, od kojih su neki povezani s malignim tumorima. Tipovi HPV-a 16 i 18 uzrokuju približno 70% karcinoma vrata maternice (cerviksa). Većina HPV infekcija ne uzrokuje simptome i prolaze same od sebe. HPV može uzrokovati karcinom cerviksa kod žena. Karcinom cerviksa je drugi uzrok smrti kod žena diljem svijeta. Prema Registru za rak Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Hrvatskoj oko 350 žena oboli od invazivnog karcinoma cerviksa svake godine, a preko 100 ih umre.

2. HPV cijepljenje: Zašto se cijepiti?

Ovo HPV cijepljenje se koristi u svrhu zaštite od karcinoma cerviksa, premalignih lezija (abnormalan rast stanica) u genitalnom području (cerviks, štidnica/vulva ili štidnica/vagina) i bradavina anogenitalnog područja. Dugotrajna zaštita od HPV infekcija je važna jer se HPV infekcije mogu razviti u karcinom. Cijepljenje nije zamjena za skrining na rak vrata maternice. Žene i dalje trebaju redovito ići na ginekološke preglede i testirati se (Papnicolaou/"Papa" test). Cijepljenje koje se daje djevojkama i dječacima u prvom razredu osnovne škole sprečava oko 70% karcinoma cerviksa, oko 50% premalignih promjena na cerviksu i oko 90% anogenitalnih raka.

3. Tko se treba cijepiti protiv HPV-a i kada?

Ovo HPV cijepljenje se koristi u žena i djevojaka, mladića i uškaraca u dobi od devet godina na dalje. Rutinsko cijepljenje će se provoditi kod djevojaka i mladića prvom razredu srednje škole, a primjenjuje se kao dvije ili tri doze, ovisno o dobi. Djevojčice i dječaci u dobi od 13 godina primaju dvije doze u razmaku od šest mjeseci. Nakon

četnaestog rođendana cijepljenje se prima u tri doze. Preporuča se razmak između prve i druge doze od dva mjeseca, te četiri mjeseca između druge i treće doze. HPV cijepljenje se smije primjenjivati istovremeno sa drugim cijepljenjima.

4. Neke osobe ne bi trebale biti cijepljene s HPV cijepljenjem ili je cijepljenje potrebno odgoditi

- Osobe koje su imale alergijsku reakciju opasnu po život na bilo koju komponentu HPV cijepljenja ili na prethodnu dozu HPV cijepljenja ne smiju primiti ovo cijepljenje. - Osobe koje su blago bolesne u trenutku predviđenog cijepljenja mogu se cijepiti. Osobe koje su ozbiljnije bolesne trebale bi odgoditi cijepljenje dok ne ozdrave. - Ukoliko se vaše dijete cijepilo nema potrebe da se ponovno cijepi.

5. Koji su rizici cijepljenja?

Ovo cijepljenje je u upotrebi širom svijeta već više godina i pokazalo se sigurnim. Ipak, bilo koji lijek može uzrokovati ozbiljan problem, poput teške alergijske reakcije. Rizik razvoja ozbiljne nuspojave i smrti nakon primjene bilo kojeg cijepljenja je izuzetno mali. Životno ugrožavajuće reakcije nakon cijepljenja su jako rijetke. Ukoliko bi došlo do razvoja takvih reakcija obično je to unutar par minuta do par sati nakon cijepljenja.

Poznata je pojava blagih do umjerenih reakcija nakon primjene HPV cijepljenja. Ove reakcije ne traju dugo te prolaze same od sebe. Najčešće nuspojave cijepljenja (kod više od 1 na 10 osoba) su glavobolja, maligija (bol u mišićima), reakcije na mjestu injekcije uključujući bol, crvenilo i oticanje, te iscrpljenost (umor). Kratke nesvjestice i povezani simptomi (poput grčevitih pokreta) mogu se javiti nakon bilo kojeg medicinskog zahvata, uključujući i cijepljenje. Da bi se izbjegla pojava nesvjestica i ozljeda uzrokovanih padovima preporuča se ostati sjediti ili ležati oko 15 minuta nakon cijepljenja.

Kao sva cijepljenja, HPV cijepljenje će biti u kontinuiranom nadzoru za slučaj pojave neobičajenih ili teških problema.

Cijepljenje će provoditi nadležni školski liječnik, kojemu se možete obratiti za sve dodatne informacije (adresa, telefon, radno vrijeme za savjetovanje i cijepljenje):

Informirani pristanak na cijepljenje protiv HPV infekcije:

Ja, ja sam prije cijepljenja upoznat/a s očekivanom djelotvornošću i mogućim nuspojavama cijepljenja protiv HPV infekcije, te da se cijepljenjem ne umanjuje važnost preventivnih ginekoloških pregleda. Također, ovim potvrđujem da sam suglasan/na sa cijepljenjem.

Ime i prezime učenice/ka koja/i će se cijepiti _____

Potpis roditelja/staratelja, mjesto i datum _____

Napomena: Molimo da učenika/k sa sobom ponese ovaj dokument, zdravstvenu iskaznicu i iskaznicu o cijepljenju, edokumentaciju ukoliko boluje od kakvih bolesti, uzima lijekove ili je bila na operativnom zahvatu. Sve napomene

**Cijepljenjem protiv raka
Cijepljenjem protiv HPV-a**

Cijepljenje ne uklanja rizik već ga smanjuje, pa se redoviti preventivni ginekološki pregledi preporučuju jednako cijepljenim i necijepljenim djevojkama i ženama radi ranog otkrivanja premalignih promjena i raka vrata maternice (PAPA test).

Srednja škola – uloga školske medicine u školovanju djece s teškoćama

Ne imenuje se školsko povjerenstvo. Stručni suradnici i nastavnici predlažu nastavničkom vijeću u suradnji s nadležnim liječnikom školske medicine primjereni program obrazovanja.

Prilagodba ispitne tehnologije na ispitima državne mature: jačanje uloge liječnika školske medicine – suradnja s ispitnim koordinatorima (edukacije studeni 2016.).

www.hzjz.hr

ivana.pavic@hzjz.hr